

شخص صالح جهت طرح دعوای ابطال گواهی نامه اختراع

(نوع مقاله: علمی - پژوهشی)

سعید مبیبا*

امیر ناظری^۱

چکیده

شناسایی اشخاص صالح جهت طرح دعوای ابطال گواهی نامه اختراع از مهم‌ترین و چالش برانگیزترین موضوعات حقوق اختراعات است. در این خصوص دو سؤال اساسی قابل طرح به نظر می‌رسد: سؤال اول این که چه اشخاصی را می‌توان ذی‌نفع طرح این دعوای دانست و سؤال دوم این که در اساس آیا لازم است ذی‌نفعی اشخاص برای طرح این دعوای احراز شود یا خیر؟ بنا بر تصریح ماده ۱۸ قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری، مصوب ۱۳۸۶، اشخاص ذی‌نفع مجاز به طرح دعوای ابطال هستند. در این رابطه، تحلیلی دقیق از موضوع نشان می‌دهد مفهوم ذی‌نفع در دعوای ابطال گواهی نامه اختراع مفهومی وسیع‌تر از مفهوم ذی‌نفع در آیین دادرسی مدنی است؛ زیرا آن نفعی که پایه و اساس طرح دعوای ابطال گواهی نامه اختراع است تنها نفع خصوصی نیست، بلکه نفع عمومی نیز در این رابطه وجود دارد. بنابراین سازمان‌های مردم‌نهاد و مصرف‌کنندگان، مشروط به احراز نفع عقلایی و منطقی می‌توانند ذی‌نفع دعوای ابطال گواهی نامه اختراع قلمداد شوند. همچنین در بعضی نظام‌های حقوقی، تمام اشخاص، ولو اشخاص غیر ذی‌نفع صلاحیت طرح این دعوی را دارند که در این مقاله نشان می‌دهیم با عنایت به ضرورت‌های حقوق اختراعات، اتخاذ چنین رویکردی قابل توصیه و قابل پذیرش نیست.

کلیدواژه‌ها: ابطال گواهی نامه اختراع، ذی‌نفع، نفع عمومی، تجاری سازی، انحصار

*. استاد گروه حقوق خصوصی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول) Email: habiba@ut.ac.ir
 ۱. دانشجوی دکتری حقوق نفت و گاز، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران Email: nazeri224@gmail.com